

Stop met denken!

Ze bestaan nog steeds. Ook in de wereld van de financiële dienstverlening. De echte realisten. Meestal echte mannen of niet zulke vrouwelijke vrouwen. Puur rationeel. Gezond verstand. Heldere denkers. Goed georganiseerd met massa's handboeken, normen, procedures, regels en andere vormen van voorschriften. Gaan graag met je in discussie over wat goed of fout is. Hebben hun privé-leven netjes gescheiden van het zakelijke leven. Hebben niet zoveel met dat opkomende gedoe over gevoel en spiritualiteit. En ze zijn o zo allergisch voor zweverigheid. Het denken, doen en laten komt vooral voort uit de stem van het hoofd.

Lieve rationalisten! Het hoofd weet niets! Het is de hoogste tijd om wakker te worden! De Deense wetenschapsjournalist Tor Norretranders ontrafelt al in 1999 in zijn boek 'Het bewustzijn als bedrieger' de mythe van het rationeel denken. In tegenstelling tot wat algemeen wordt aangenomen, controleert ons bewustzijn maar heel weinig wat we doen, denken of voelen. In verhouding tot de totale menselijke waarneming speelt het slechts een zeer beperkte rol. Onze hersenen gooien gigantische hoeveelheden informatie weg om ons in staat te stellen de wereld om ons heen te begrijpen. Dat kost tijd, ons bewustzijn holt daarom achter de feiten aan: als een baseballspeler zou nadenken over de zwaai van zijn knuppel zou hij nooit de bal raken. En wat de mens als bewust ervaart is bovendien een interpretatie van de werkelijkheid: een simulatie, een illusie.

Onlangs deed Ap Dijksterhuis, hoogleraar psychologie van het onbewuste aan de Radboud Universiteit Nijmegen, hier nog een schepje bovenop. Dijksterhuis legt uit waarom nadenken vaak helemaal niet helpt bij het nemen van beslissingen. Hij beschrijft hoe de verwerkingscapaciteit van ons bewustzijn maar een fractie is van onze totale capaciteit. We kunnen onbewust 200.000 keer zoveel verwerken als bewust. Oei, wat zweverig, maar wel harde feiten. 'Als het om de verwerkingscapaciteit gaat, is ons onbewuste een moderne computer, en ons bewustzijn niet meer dan een lullig ouderwets telraam', aldus Dijksterhuis.

Slimme rationalisten! Dan komt nu de uitsmijter! De neurofysioloog Benjamin Libet ontdekte tijdens wet experimenten dat ons gedrag wordt ingezet door ons onbewuste. En wij maar denken dat wij met ons volle verstand beslissingen nemen. Niets is minder waar. Ons bewuste neemt een 'beslissing', een paar honderd milliseconden nadat het onbewuste al lang besloten heeft het gedrag uit te voeren. De bewuste beslissing is dus niet meer dan een schijnbeslissing!

Geen wonder dat gerenommeerde kenniscentra steeds meer op zoek gaan naar de rol van persoonlijke ervaringen, intuïtie en intentie. Zowel the Harvard Business School als Insead, de meest toonaangevende business school van Europa, komen na diepgaand onderzoek tot de conclusie dat meditatie en intuïtie tot de beste instrumenten behoren als het gaat om succesvol leiderschap in de 21e eeuw. Doe minder en bereik meer. Onze 'eigen' Business Universiteit Nyenrode lanceerde over dit thema zelfs een nieuw magazine. Elke kwartaal kunnen we daarin lezen over de spiritualiteit van het zaken doen. U kunt ook het laatste boekje van Kees Dullemond lezen ('Meer is minder'). Ook dan begrijpt u dat het kompas van ons vlijtige denken alleen op den duur de wereld zal doen ondergaan. Het is tijd voor de terugkeer van de hele mens. Met naast het hoofd (IQ), ook nog de rest van het lichaam (EQ) en een ziel (SQ).

Langzaam maar zeker gaat ons denken weer de plaats innemen die het toebehoort. Een dieenaar van de inspiratie vanuit ons hart. Uiteraard tieren de geesten van Copernicus ('onderzoek en ratio gaan boven spiritualiteit'), Galilei ('wetenschap dient zich te beperken tot wat meetbaar is'), Bacon ('het doel van de wetenschap is de natuur te onderwerpen') en Newton ('als je weet hoe iets werkt, kun je het ook besturen en beheersen') nog volop in het bedrijfsleven rond. Toch zegt dat weinig over de toekomst. Volgens het bureau Trendslator waren blingbling, botox en bimbo's de drie b's van de afgelopen jaren. Voor de komende jaren gelden er drie anderen: bewust, betrokken en betekenis. Dus als je wilt blijven denken: doe het dan in elk geval met gevoel! ■

“Een baseballspeler die nadenkt over de zwaai van zijn knuppel zou nooit de bal raken”